

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра у межах Житомирської області за листопад 2020 року

Моніторинг поверхневих вод в суббасейні Прип'яті протягом листопада проводився на 6 масивах, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та 7 транскордонних ділянках водотоків, визначених відповідно до міждержавних угод про співробітництво на транскордонних водних об'єктах.

Крім того, у межах Житомирської області в суббасейні середнього Дніпра проводиться моніторинг 5-ти масивів забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення.

За результатами проведених досліджень гідрохімічний стан води знаходився на задовільному рівні, показники якості масивів у пунктах моніторингу відповідають гранично допустимим концентраціям (ГДК) для водойм питних водозаборів, за винятком показника органічного забруднення води (ХСК)- по усіх створах, марганцю - в річках Ірша (Малинське водосховище) та Возня, заліза загального, крім р. Гнилоп'ять та Ірша (Іршанське водосховище).

Підвищений вміст заліза та марганцю не пов'язаний з техногенним забрудненням, а зумовлений впливом болотних вод водозбірного басейну, які містять багато органомінеральних сполук заліза.

У порівняльних значеннях за основними показниками якості води протягом листопада, в середньому, складала:

- з попереднім місяцем жовтнем 2020 року – на рівні аналогічного стану.

- з відповідним періодом 2019 року – не погіршився.

Кисневий режим задовільний, концентрація його у воді знаходиться на рівні: суббасейн Прип'яті – 2,44-12,16 мгО₂/дм³, суббасейн середнього Дніпра - 11,04-13,12 мгО₂/дм³. Лише у створі р. Случ, с. Чернелівка, питний в/з м. Хмельницький фіксується порушення кисневого режиму, який у листопаді досягнув 2,44 мгО₂/дм³ при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у суббасейні Прип'яті порівняно з жовтнем 2020 року:

Новоград-Волинське водосховище на р.Случ, питний водозабір м.Новоград-Волинський. Якісний стан питного водосховища характеризується як стабільний, фіксується зниження вмісту фосфору ортофосфатів з 0,045 до 0,016 мг/дм³, заліза загального з 0,395 до 0,370 мг/дм³ і марганцю з 0,124 до 0,096 мг/дм³. Разом з тим визначається зростання органічного забруднення за показником ХСК з 22,18 до 27,78 мгО/дм³ та сполук нітрогенної групи.

р.Уж, питний водозабір м. Коростень. Якісний стан питного водосховища без суттєвих змін, має місце зниження заліза загального з 1,089 до 0,600 мг/дм³ та сполук нітрогенної групи. Решта показників без суттєвих змін.

р. Турія, 125 км, питний в/з м. Ковель. Якісний стан питного водозабору покращився за вмістом органічного забруднення за показниками ХСК з 39,5 до 34,20 мгО/дм³, БСК₅ з 4,00 до 3,74 мгО₂/дм³. Кольоровість води знизилась з 30 до 26 градусів.

р. Стир, 308 км, питний в/з м. Луцьк. Якісний стан питного водозабору покращився. Фіксується зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 33,80 до 30,40 мгО/дм³, БСК₅ з 4,20 до 3,85 мгО₂/дм³, вмісту нітритів, сульфатів, заліза загального з 0,260 до 0,240 мг/дм³, фосфатів з 0,186 до 0,1190 мг/дм³.

р. Хомора, питний в/з м. Полоне Хмельницькій області. Якісний стан без суттєвих змін. Відмічається зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 18,50 до 16,8 мгО/дм³, БСК₅ з 5,55 до 1,55 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену амонійного з 1,400 до 0,360 мг/дм³ та ріст нітрогену нітратного з 3,61 до 5,39 мг/дм³, заліза загального з 0,050 до 0,070 мг/дм³. Кольоровість води знизилась до 9,56 градусів.

р. Случ, с.Чернелівка, питний в/з м. Хмельницький. Вміст розчиненого у воді кисню знову досягнув критичної відмітки – 2,44 мгО₂/дм³ при нормі не менше 4,0

мгО₂/дм³. Відмічається зниження органічного забруднення за показником БСК₅ з 3,66 до 1,15 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену амонійного з 0,778 до 0,181 мг/дм³, фосфору ортофосфатів з 0,086 до 0,055 мг/дм³ та заліза загального з 0,180 до 0,166 мг/дм³. Разом з тим підвищився вміст сульфатів з 22,5 до 45,49 мг/дм³.

р.Уборть, с.Рудня Хочинська, кордон з Республікою Білорусь. Якість поверхневої води покращилась, фіксується зниження органічного забруднення за ХСК з 36,48 до 33,02 мгО/дм³ і БСК₅ з 3,04 до 2,88 мгО₂/дм³, фосфору ортофосфатів, заліза загального з 1,875 до 1,391 мг/дм³, марганцю з 0,184 до 0,112 мг/дм³ та сполук нітрогенної групи. Кольоровість води знизилась з 129 до 120 градусів.

р. Прип'ять, 570 км, с. Сенчиці. Якість води погіршилась за вмістом органічного забруднення за показниками ХСК з 30,80 до 32,21 мгО/дм³, БСК₅ з 3,63 до 4,42 мгО/дм³, нітратів з 0,795 до 1,011 мг/дм³. Разом з тим вміст нітрогену амонійного знизився з 1,007 до 0,702 мг/дм³, нітритів з 0,061 до 0,035 мг/дм³.

р. Стир, права притока р. Прип'ять, 48 км, с. Зарічне. Якісний стан води покращився за показниками ХСК з 32,07 до 30,05 мгО/дм³, БСК₅ з 3,49 до 3,36 мгО₂/дм³, вмістом азоту амонійного, нітритів та заліза загального. При цьому підвищився вміст нітратів з 0,660 до 1,187 мг/дм³ та фосфатів.

р. Горинь, права притока р. Прип'ять, 67 км, с. Висоцьк. Якість води погіршилась. Відмічається підвищення у воді органічного забруднення за показниками ХСК з 29,87 до 34,12 мгО/дм³, БСК₅ з 3,77 до 5,85 мгО₂/дм³, вмісту азоту амонійного з 0,403 до 1,658 мг/дм³, нітритів з 0,095 до 0,173 мг/дм³ та зниження нітратів з 1,035 до 0,912 мг/дм³ і фосфатів з 0,860 до 0,657 мг/дм³.

р. Ствига, права притока р. Горинь, 95 км, с.Познань. Якісний стан води покращився за вмістом нітрогену амонійного з 1,359 до 0,332 мг/дм³, нітритів, заліза загального та сульфатів. Разом з тим відмічається ріст органічного забруднення за показниками ХСК з 31,18 до 33,62 мгО/дм³, БСК₅ з 3,54 до 4,63 мгО₂/дм³ та нітратів з 0,540 до 0,691 мг/дм³.

р. Льва, права притока р.Ствига, 100 км, с.Переброди. Якість води погіршилась за показниками ХСК з 30,98 до 32,42 мгО/дм³, БСК₅ з 3,38 до 5,08 мгО₂/дм³ та фосфатів. Разом з тим фіксується зниження вмісту нітрогену амонійного з 1,274 до 0,540 мг/дм³, нітратів з 0,690 до 0,609 мг/дм³, заліза загального та сульфатів.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у суббасейні середнього Дніпра порівняно з жовтнем 2020 року:

4. Водосховище «Відсічне» на р.Тетерів, питний водозабір м.Житомира. Якісний стан води суттєво не змінився, фіксується зниження сполук нітрогенної групи та марганцю. Показники, які характеризують органічне забруднення на рівні жовтневих значень ХСК- 35,71 мгО/дм³, БСК₅- 3,20 мгО₂/дм³, залізо загальне – 0,338 мг/дм³.

5. Іршанське водосховище на р. Ірша, питний водозабір смт. Нова Борова. Якісний стан питного водосховища покращився. Фіксується зниження органічного забруднення за показником ХСК з 30,46 до 25,27 мгО/дм³, заліза загального з 0,425 до 0,288 мг/дм³, марганцю з 0,100 до 0,056 мг/дм³, сульфатів та сполук нітрогенної групи.

6. Малинське водосховище на р. Ірша, питний водозабір м. Малина. Хімічні та фізико-хімічні показники без суттєвих змін, має місце зниження заліза загального з 0,525 до 0,400 мг/дм³ та марганцю з 0,272 до 0,264 мг/дм³ та незначний ріст вмісту органічних речовин ХСК з 28,56 до 29,16 мгО/дм³, БСК₅ з 2,56 до 2,72 мгО₂/дм³, фосфору ортофосфатів з 0,027 до 0,040 мг/дм³. Порівняно з аналогічним періодом минулого року вміст марганцю зріс з 0,096 до 0,264 мг/дм³.

7. Вознянське водосховище на р. Возня, питний водозабір м. Малина. Гідрохімічний стан водосховища стабільний, якісні показники без суттєвих змін, вміст органічних речовин дещо зріс ХСК з 26,66 до 27,22 мгО/дм³, БСК₅ з 2,48 до 2,64 мгО₂/дм³, марганець з 0,120 до 0,168 мг/дм³, при цьому вміст заліза загального знизився з 0,937 до 0,805 мг/дм³.

8. Бердичівське водосховище на р. Гнилоп'ять, питний водозабір м. Бердичева. Якісний стан питного водосховища суттєвих змін не зазнає, вміст фосфору ортофосфатів знизився з 0,075 до 0,033 мг/дм³, нітрогену нітратного з 0,310 до 0,210 мг/дм³. Показники, які характеризують органічне забруднення на рівні жовтневих значень ХСК- 39,68 мгО/дм³, БСК₅- 3,28 мгО₂/дм³, залізо загальне – 0,300 мг/дм³. Прозорість води при нормі не менше 20 см знизилась з 17 до 13 см.

Інформація щодо основних хімічних та фізико-хімічних показників за листопад 2020 року наведена в таблиці:

Назва створу	Дата відбору	Температура, °С	Фактичні величини основних показників якості води								
			Сульфати, мг/дм ³	Фосфати, мг/дм ³	Розчинений оксиген, мгО ₂ /дм ³	Кольоровість градус	Нітроген амонійний, мг/дм ³	ХСК, мгО/дм ³	БСК ₅ мгО ₂ /дм ³	Залізо заг., мг/дм ³	Марганець, мг/дм ³
СУББАСЕЙН РІЧКИ ПРИП'ЯТЬ:											
р.Случ, 203 км, питний в/з м.Новоград - Волинський	08.10.2020	17	35	0,049	8,56	40	0,14	22,18	2,48	0,395	0,124
	17.11.2020	8	42	0,016	10,72	50	0,26	27,78	2,56	0,370	0,096
р.Уж, права притока р.Прип'ять,172 км, питний в/з м.Коростень	20.10.2020	9	40	0,014	10,32	40	0,18	24,75	2,40	1,089	0,088
	24.11.2020	4	58	0,022	12,16	40	0,17	25,27	2,48	0,600	0,112
р. Турія, 125 км, питний в/з м.Ковель	13.10.2020	13	26,14	0,083	6,40	30	0,66	39,5	4,0	0,39	0,01
	24.11.2020	9	22,25	0,061	8,30	26	0,76	34,2	3,74	0,30	0,01
р. Стир, 308 км, питний в/з м.Луцьк	13.10.2020	13	21,45	0,186	6,70	25	0,75	33,8	4,20	0,26	0,01
	25.11.2020	9	18,45	0,119	8,60	25	0,93	30,4	3,85	0,24	0,01
р. Случ, с.Чернелівка, питному в/з м. Хмельницький	29.10.2020	12	22,5	0,13	5,4	10	0,778	14,5	3,66	0,18	0,04
	12.11.2020	7	45,49	0,09	2,44	10	0,181	145,5	1,15	0,166	0,04
р. Хомора, питному в/з м. Полоне	29.10.2020	13	25	0,09	7,06	12	1,4	18,5	5,55	0,05	0,06
	12.11.2020	7	18,56	0,08	8,5	10	0,36	16,8	1,55	0,07	0,03
р. Уборть, с.Рудня Хочинська, кордон з Республікою Білорусь	12.10.2020	16	38	0,024	9,68	129	0,21	36,48	3,04	1,875	0,184
	12.11.2020	11	42	0,020	10,48	120	0,19	33,02	2,88	1,391	0,112
р. Прип'ять, 570 км, с. Сенциці	08.10.2020	13	22,38	0,062	7,56	23	1,007	30,38	3,63	0,312	-
	18.11.2020	2	26,85	0,065	7,85	24	0,702	32,21	4,42	0,310	-
р. Стир, права притока р. Прип'ять, 48 км, с. Зарічне	08.10.2020	13	23,48	0,181	7,59	22	0,467	32,07	3,49	0,264	-
	18.11.2020	2	27,12	0,243	8,31	23	0,437	30,05	3,36	0,258	-
р. Горинь, права притока р. Прип'ять, 67 км, с. Висоцьк	08.10.2020	12	24,18	0,860	7,96	22	0,403	29,87	3,77	0,302	-
	18.11.2020	3	22,25	0,657	8,55	22	1,658	34,12	5,85	0,293	-
р.Ствига, права притока р. Горинь, 95 км, с.Познань	07.10.2020	12	29,32	0,076	7,78	25	1,359	31,18	3,54	0,498	-
	17.11.2020	3	24,18	0,073	8,44	22	0,332	33,62	4,63	0,477	-
р.Льва, права притока р.Ствига, 100 км, с.Переброди	07.10.2020	12	30,25	0,005	7,63	25	1,274	30,98	3,38	0,505	-
	17.11.2020	2	25,78	0,094	7,39	25	0,540	32,42	5,08	0,492	-
СУББАСЕЙН СЕРЕДНЬОГО ДНІПРА:											
р.Тетерів, права притока р.Дніпро, 259 км, питний в/з м. Житомир	4.11.2019	9	35	0,012	10,72	50	0,24	41,60	3,28	0,405	0,086
	26.10.2020	10	26	0,012	11,04	40	0,28	34,27	3,12	0,325	0,083
	17.11.2020	7	32	0,016	11,28	40	0,25	35,71	3,20	0,338	0,064
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів,	19.11.2019	8	42	0,010	10,40	30	0,19	31,10	3,04	0,250	0,056

93 км, Іршанське водосховище, питний в/з смт. Нова Борова	20.10.2020	10	54	0,031	11,20	35	0,21	30,46	2,64	0,425	0,096
	24.11.2020	4	38	0,044	12,80	35	0,14	25,27	2,56	0,288	0,056
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів, 31 км від гирла питний в/з м. Малин	19.11.2019	8	96	0,014	10,64	40	0,21	36,94	3,20	0,400	0,096
	20.10.2020	9	96	0,027	11,52	35	0,16	28,56	2,56	0,525	0,272
	24.11.2020	4	90	0,040	13,12	35	0,24	29,16	2,72	0,400	0,264
р.Возня, права притока р.Ірша, 8 км, питний в/з м. Малин	19.11.2019	8	48	0,014	8,48	50	0,23	27,22	2,64	0,950	0,224
	20.10.2020	9	29	0,020	9,76	40	0,22	26,66	2,48	0,937	0,120
	24.11.2020	4	45	0,034	11,20	45	0,26	27,22	2,64	0,805	0,168
р.Гнилоп'ять, права притока р.Тетерів, 59 км, питний в/з м.Бердичева	19.11.2019	9	35	0,010	9,92	45	0,89	38,74	3,68	0,361	0,065
	12.10.2020	16	32	0,075	9,60	40	0,31	38,40	3,28	0,287	0,072
	17.11.2020	8	45	0,033	11,04	40	0,39	39,68	3,28	0,300	0,088

Інформація щодо основних хімічних та фізико-хімічних показників за листопад 2020 року наведена в таблиці:

Назва створу	Дата відбору	Температура, °С	Фактичні величини основних показників якості води								
			Сульфати, мг/дм ³	Фосфати, мг/дм ³	Розчинений оксиген, мгО ₂ /дм ³	Кольоровість градус	Нітроген амонійний, мг/дм ³	ХСК, мгО/дм ³	БСК, мгО ₂ /дм ³	Залізо заг., мг/дм ³	Марганець, мг/дм ³
СУББАСЕЙН РІЧКИ ПРИП'ЯТЬ:											
р.Случ, 203 км, питний в/з м.Новоград - Волинський	13.11.2019	10	32	0,011	10,56	50	0,22	27,98	2,80	0,448	0,085
	08.10.2020	17	35	0,049	8,56	40	0,14	22,18	2,48	0,395	0,124
	17.11.2020	8	42	0,016	10,72	50	0,26	27,78	2,56	0,370	0,096
р.Уж, права притока р.Прип'ять, 172 км, питний в/з м.Коростеня	19.11.2019	8	58	0,006	9,44	35	0,20	25,27	2,56	0,825	0,182
	20.10.2020	9	40	0,014	10,32	40	0,18	24,75	2,40	1,089	0,088
	24.11.2020	4	58	0,022	12,16	40	0,17	25,27	2,48	0,600	0,112
р. Уборть, с.Рудня Хочинська, кордон з Республікою Білорусь	13.11.2019	10	45	0,025	10,24	105	0,36	39,52	3,44	1,740	0,053
	12.10.2020	16	38	0,024	9,68	129	0,21	36,48	3,04	1,875	0,184
	12.11.2020	11	42	0,020	10,48	120	0,19	33,02	2,88	1,391	0,112
СУББАСЕЙН СЕРЕДНЬОГО ДНІПРА:											
р.Тетерів, права притока р.Дніпро, 259 км, питний в/з м. Житомир	4.11.2019	9	35	0,012	10,72	50	0,24	41,60	3,28	0,405	0,086
	26.10.2020	10	26	0,012	11,04	40	0,28	34,27	3,12	0,325	0,083
	17.11.2020	7	32	0,016	11,28	40	0,25	35,71	3,20	0,338	0,064
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів, 93 км, Іршанське водосховище, питний в/з смт. Нова Борова	19.11.2019	8	42	0,010	10,40	30	0,19	31,10	3,04	0,250	0,056
	20.10.2020	10	54	0,031	11,20	35	0,21	30,46	2,64	0,425	0,096
	24.11.2020	4	38	0,044	12,80	35	0,14	25,27	2,56	0,288	0,056
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів, 31 км від гирла питний в/з м. Малин	19.11.2019	8	96	0,014	10,64	40	0,21	36,94	3,20	0,400	0,096
	20.10.2020	9	96	0,027	11,52	35	0,16	28,56	2,56	0,525	0,272
	24.11.2020	4	90	0,040	13,12	35	0,24	29,16	2,72	0,400	0,264
р.Возня, права притока р.Ірша, 8 км, питний в/з м. Малин	19.11.2019	8	48	0,014	8,48	50	0,23	27,22	2,64	0,950	0,224
	20.10.2020	9	29	0,020	9,76	40	0,22	26,66	2,48	0,937	0,120
	24.11.2020	4	45	0,034	11,20	45	0,26	27,22	2,64	0,805	0,168
р.Гнілоп'ять, права притока р.Тетерів, 59 км, питний в/з м.Бердичева	19.11.2019	9	35	0,010	9,92	45	0,89	38,74	3,68	0,361	0,065
	12.10.2020	16	32	0,075	9,60	40	0,31	38,40	3,28	0,287	0,072
	17.11.2020	8	45	0,033	11,04	40	0,39	39,68	3,28	0,300	0,088